

De Jonge Zwerveling

een Kerstvertelling

door
P.A. Sparenburg jr.

NUKEREK. G.F. CALLENBACH.

DE JONGE ZWERVELING

EEN KERSTVERHAAL

DOOR

P. A. SPARENBURG JR.

TWEEDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

HOOFDSTUK I.

Mijn oog zal op u zijn.

Het was een gure avond in de tweede helft van de maand December. In den namiddag was het reeds begonnen te sneeuwen en tegen den avond dwarrelden groote vlokken door het luchtruim, waardoor alles, boomen, struiken, huizen en weiden, met een helderwit gewaad overdekt werden.

Toch lep, of juistert uitgedrukt, strompelde een knaap van twaalf of dertien jaren met groote moeite over den weg van B. naar R. voort. In zijn rechterarm hield hij een mandje, waarin een aantal huishoudelijke blikken voorwerpen lagen, waarover nu echter een dikke sneeuwlaag verspreid was.

Den ganschen middag had hij de boerderijen afgeloopen om zijn koopwaar »aan den man« te brengen; hier was men voorzien van koffiezeefjes, dáár weer van muizenvallen, elders werd hij door een mopperenden boer afgesnauwd. Doodelijk vermoeid, verkleumd van de koude en gekweld door grooten honger, had hij, vol vrees over hetgeen hem te wachten stond, den terugtocht aanvaard.

Hij wist het: wanneer hij geen geld medebracht, dan zouden slaag en scheldwoorden van zijn vader, die in een kermiswagen verblijf hield, zijn deel zijn.

Doch, wáár zou hij nu moeten blijven, in dit gure en koude weder? Hij wist het niet en daarom was hij op zijn schreden teruggekeerd naar den woonwagen, in de hoop zijn honger met een korst brood te kunnen stillen. Sinds dien morgen had hij geen eten of drinken

gehad en, uitgehongerd van het lange vasten, uitgeput van vermoeienis door het urenlange loopen en verkleumd door de hevige koude, die met alle kracht door zijn schamele kleeding heendrong, strompelde hij voort over den weg. Hem wacht geen vroolijk brandende kachel, geen heerlijke boterham, waarmede hij zijn honger zal kunnen stillen, en ook geen liefderijke moeder, die hem straks zal koesteren en warm zal toedekken; doch een ongezellige woonwagen, waarin geen vuur te vinden is, misschien een harde korst brood van eenige dagen herwaarts, en een vader, die hem meer slaag dan eten geeft, wanneer hij ziet dat hij geen geld medebrengt.

Welk een heerlijke tijd was het, toen eenige jaren geleden zijn moeder nog leefde; toen was zijn leven vergeleken met het tegenwoordige als dat van een prins; toen behoefde hij er niet op uit in dezen guren wintertijd, want dan bleef hij in den wagen bij zijn moeder, die hem zoo mooi kon vertellen van het heerlijke land, boven de zon en maan en sterren, van God, die den hemel en de aarde geschapen heeft, en van Hem, die in de volheid des tijds op aarde kwam om Zijn volk zalig te maken van hunne zonden. Met aandacht hoorde hij naar moeders stem en in gedachten vertoefde hij met de herders in het veld, hoorende naar het jubellied der engelen:

»Eere zij God in de hoogste hemelen,
Vrede op aarde
In de menschen een welbehagen.«

Ook nu, jaren na moeders dood, dacht hij nog aan die heerlijke woorden en aan Hem, voor wien er zelfs geen plaats was in de herberg. Hij, die van eeuwigheid af reeds bestond en met Zijn Vader woonde in den heerlijken hemel, waar de duizenden engelen in aanbidding voor Hem nedervallen, kwam als een

arm kindje op deze aarde en werd geboren in den stal te Bethlehem.

Voor een oogenblik vergat hij bij deze heerlijke overdenking zijn eigen armoede. »Hoe heerlijk moet het daar wel zijn, in den hemel hierboven, waar moeder nu is,« sprak hij halluid; zijn gelaat werd verhelderd, een blijde glimlach kwam om zijn mond, en een onbeschrijflijk verlangen naar den hemel en zijn Ieve moeder kwam in hem op.

Doch de ellende van zijn tegenwoordig leven nam spoedig weder de overhand op hem. Rillend en bevend sleepte hij zich nog een weinig voort, doch zakte daarna plotseling ineen. Hij gevoelde zich niet in staat zich weder op te richten; van vermoeidheid sloot hij de oogen en verloor toen het bewustzijn. Aldoor dwarrelden de sneeuwvlokken neder, bedekten weldra geheel en al het lichaam van den bewusteloozen knaap, die, wanneer er geen hulp zal dagen, verstijven zal van de koude en zal inslapen om niet meer te ontwaken.

Slaap voort, gij arme, jonge zwerveling, God zal over u waken: Zijn oog zal op u zijn.

HOOFDSTUK II.

De Meester is daar en Hij roept u.

Omstreeks dezen tijd reed boer Jochems in zijn huifkar over den met sneeuw bedekten landweg huiswaarts. Gelukkig voor hem had hij den wind achter zich, zoodat hij, ver onder de huif gezeten, geen last had van de dwarrelende sneeuwvlokken.

De beide lantaarns, aan weerszijden van den wagen opgehangen, verspreidden echter zulk een flauw licht,

dat zij tot verlichting van den weg weinig bijdroegen, waarom hij dan ook meer vertrouwen stelde in zijn beide paarden »Bles« en »Bruin«, die deze streek goed kenden en alle krachten inspanden om hun meester spoedig thuis te brengen.

Boer Jochems had in R. zaken gedaan en was daardoor langer opgehouden dan hij eerst gedacht had. Met bezorgdheid had zijn vrouw hem 's middags gevraagd om niet lang weg te blijven, daar zij vreesde dat er veel sneeuw zou vallen. Boer Jochems had haar dadelijk gerustgesteld met de belofte, dat hij niet langer zou wegblijven dan noodig was; bevreesd behoefde zij in het geheel niet te wezen, want de beide paarden kenden den weg goed en daarenboven, in de hand des Heeren was hij veilig. Want hij en zijn vrouw vreesden den Heere en brachten ook hun kinderen groot in die vreeze, die het beginsel is van alle wijsheid. Na een hartelijk afscheid van de zijnen was hij weggereden en nu weder op de terugreis. Onder het rijden stelde hij zich voor oogen hoe zijn vrouw en kinderen hem reeds lang verbeidden en hoe verblijd allen zouden zijn als hij weder thuis was.

»Vort Bruin, allo Bles,« riep hij uit en de edele dieren, hun meesters stem hoorende, hieven de koppen omhoog, lieten een vroolijk gehinnik hooren en spanen nog meerdere krachten in om spoediger in den warmen stal te wezen, waar heerlijk voeder hen wachtte.

Plotseling schoot »Bles« een eind zijwaarts en wilde geen stap verder doen, terwijl ook »Bruin« als bij ingeving bleef stilstaan.

»Hallo!« riep Jochems verwonderd uit, »vort jongens.« Maar de »jongens« bleven stilstaan en hoe ook Jochems aan de leidsels trok en met de zweep klapte, die hij haast nooit behoefde te gebruiken, ze waren niet van hun plaats te krijgen.

»Wat zijn dat nou voor kuren?« vroeg de boer zichzelve af; na de leidsels aan de kar vastgebonden

te hebben, sprong hij er uit, liep naar de paarden, vatte hen bij den kop, om hen zóó een weinig voort te trekken, doch was bijna gestruikeld over een hoop sneeuw, die midden op den weg lag.

»Hoe komt die klomp sneeuw hier op den weg te liggen,« dacht hij; »misschien zijn er eenige jongens bezig geweest een sneeuwpop te maken,« en trachtte met zijn klompen den »sneewhoop« klein te krijgen. Plotseling gaf hij een kreet van schrik, want hij bemerkte dat er onder die sneeuw wat anders lag. Wat was het? Een mensch of een dier?

Fluks neemt hij een der brandende lantaarns van den wagen, loopt weder naar voren, houdt het licht boven den »sneewhoop« en staart nu in het bleeke gelaat van een bewusteloozen knaap.

»Verschrikkelijk, wat een ontmoeting! Die jongen had dood kunnen vriezen,« redeneerde hij halffluid.

»Als God er niet voor gezorgd had, dat ik wat later moest huiswaarts keeren, dan lag er misschien morgen hier een lijk.«

Voorzichtig nam hij den bewusteloozen knaap op, na zijn lantaarn even neergezet te hebben, en legde hem achter in den wagen, waar hij hem met eenige dekens toestopte. Spoedig was de lantaarn weder aan de kar bevestigd en onder vroolijk gehinnik draafden de paarden nu weder voorwaarts, als wilden zij daarmee hun vreugde te kennen geven over de liefdedaad, die hun meester zooeven verricht had.

»Nou, de vrouw zal ook opkijken als ik dien jongen medebreng. Een mooi Kerstgeschenk voor haar,« en in zichzelf begon hij te lachen over het verwonderde gezicht dat zijn vrouw zou opzetten, wanneer hij dien onbekenden knaap als een »Kerstgeschenk« de boerderij zou binnendragen.

»Een Kerstgeschenk!« Plotseling dacht hij aan dat groote Kerstgeschenk, dat God den menschen gegeven had, toen Jezus geboren was in den stal te Bethlehem.

Hij, 's hemels Heer en Koning, kwam op aarde om te zoeken en te zaligen dat verloren was, en Jochems beleed dan ook met een geloovig harte, dat het Kindeke uit Bethlehems stal ook zijn Zaligmaker was.

Evenals deze arme knaap nu gered was uit grooten nood, zoo was ook Jochems gered, doordat hij steunde op het zoenverdienend lijden van zijn Heiland. De oogen tintelden hem van vreugde bij deze heerlijke gedachte en plotseling was het alsof een stem hem in de ooren klonk: »Dat deed Ik voor u, wat doet gij nu voor Mij?»

Zijn besluit jegens den armen, bewusteloozen knaap was nu genomen: hij zou hem verplegen als ware hij een zijner eigen kinderen, om daarna te trachten uit te vinden wie de knaap was en waar hij thuis hoorde.

»Zoo wat gij aan een van de minste Mijner broederen gedaan hebt, dat hebt gij aan Mij gedaan.«

Nog nimmer had Jochems de beteekenis dezer woorden zoozeer gevoeld als nu op 't oogenblik; tot meer spoed werden de paarden aangespoord en binnen korten tijd was de boerderij in 't zicht, terwijl zijn vrouw hem reeds stond op te wachten.

»Ben je daar, vader?» vroeg de boerin; »wat is het laat geworden.«

»Ja moeder, ik ben wat laat, maar ik breng een gast mee. Laat Krelis de paarden maar uitspannen en naar stal brengen, dan kunnen we verder handelen.«

Behoedzaam werd de nog steeds bewusteloze knaap door hem uit de kar getild en het huis binnen gedragen.

»Wie is dat?» vroeg zijn vrouw verwonderd.

»Een knaap, die bewusteloos op den weg lag,« was het antwoord. »We zullen trachten hem bij te krijgen. Maak maar gauw een bed warm en versterkend voedsel gereed, want naar zijn bleke wangen te oordeelen, schijnt hij half verhongerd te zijn.«

Voorzichtig werd de schamele kleeding van den armen knaap, in wien wij reeds den kleinen zwerver uit het eerste hoofdstuk herkend zullen hebben, uitgetrokken en hij zelf met warme wollen doeken gewreven. 't Duurde echter nog al tamelijk lang voordat hij bijkwam, doch eindelijk sloeg hij de oogen op, keek verwonderd in het rond en uitte slechts één woord : »Honger.«

»Dacht ik het niet?« zeide Jochems, »die jongen is verkleumd van de koude en half verhongerd.«

Onderwijl was de boerin naar de kast geloopt en kwam spoedig terug met wat brood en kaas, benevens een groote kom warme melk, welk voedsel en drank spoedig verslonden waren.

Zonder verder nog één woord te spreken, was de jonge zwerveling weder gaan liggen en weldra in diepen slaap verzonken.

»Zoo, dat zal hem goed doen,« mompelde de boer, waarna hij met zijn vrouw het woonvertrek opzocht om van een en ander verslag uit te brengen.

HOOFDSTUK III.

Eere zij God in den hooge.

De heerlijke Kerstdag was wederom aangebroken. Met een prachtig wit kleed was alles nu bedekt en schitterde in het heerlijk zonnelicht. Plechtig klonken de tonen van den dorpstoren in het rond, als noodigden zij de hoorders uit om opwaarts te gaan naar het vriendelijk kerkgebouw, om daar wederom te hooren spreken van de liefde Gods, die daar is in Christus Jezus en te luisteren naar het zooveel eeuwen oude, maar toch altoos nieuwe Kerstevangelie : »dat God

alzoo lief de wereld heeft gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.«

Met aandacht had oud en jong wederom naar deze blijde boodschap geluisterd en op menig gelaat was blijdschap te lezen, welke getuigde dat de bezitter van dat gelaat in het Kindeke van Bethlehems stal geloofde als zijn Zaligmaker.

Ook boer Jochems keerde vroolijk met de zijnen huiswaarts. Onderweg sprak hij nog met zijn vrouw over hetgeen de predikant gesproken had, terwijl ook hun beide kinderen, Jan en Suze, een jongen van twaalf en een meisje van tien jaren, in druk gesprek gewikkeld waren over de ophanden zijnde feestviering der Zondagsschool, welke morgenavond gehouden zou worden. Weldra waren allen weder thuis en zaten eenige oogenblikken later rondom de koffietafel geschaard, die intusschen door Trijntje de meid gereed was gemaakt. Behalve boer Jochems, zijn vrouw en beide kinderen, zien wij ook nog een bleeken knaap zitten in een gemakkelijken leuningstoel; het is de jonge zwerveling, die eenige avonden geleden bewusteloos op den weg door Jochems gevonden werd.

Liefderijk hadden hij en zijn vrouw den zieken knaap verpleegd; Jan en Suze wedijverden met elkander, wie hem het meest behulpzaam zou wezen. Toen zij 's morgens opstonden, staarden zij vol verwondering op het ingeval'en gelaat van den armen jongen en hoorden met diep medelijden het verhaal van hun vader aan, hoe deze hem gevonden en naar huis gebracht had.

Na een verkwikkenden slaap had de jonge zwerveling des morgens na zijn opnemng in het huis van boer Jochems vol verwondering de oogen geopend. Waar was hij? Hoe kwam hij op dit zachte bed te liggen? Wie had hem hierheen gebracht?

Deze en meer andere vragen waren plotseling bij hem opgekomen, doch hij zag geen kans om de oplossing daarvan te vinden. Geruimen tijd lag hij hierover nog te peinzen, toen de deur van het kamertje, waarin hij lag, geopend werd en het goedgehartige gelaat van den boer, de vriendelijke oogen van de boerin en de verwonderde gezichten hunner kinderen zichtbaar werden.

»Waar ben ik?« vroeg de jonge zwerveling met verbaasde oogen hen aankijkende.

»Bij goede vrienden, ventje,« zeide Jochems op geruststellenden toon.

»Waar is vader?« vroeg de knaap verder.

»Dien zullen we straks wel opzoeken,« was het antwoord.

»Vertel eerst maar eens hoe je heet.«

»Kees, baas.«

»Mooi, en hoe nog meer?«

»Dat weet ik niet, baas, ik werd altijd zoo genoemd.«

»En waar woon je?«

»In een kermiswagen, baas.«

»Waar staat die wagen?« vroeg boer Jochems verder.

»Dat weet ik niet precies, baas. Vader trok iederen dag een eind verderop.«

»En hoe ziet die wagen er uit?«

»'t Is een bruine, baas; vader heeft hem verleden jaar nog geschilderd.«

»Kan je niet raden hoe je hier te bed ligt?«

»Neen, baas.«

»Herinner je eens goed. Liep je gisterenavond niet op den weg met een mandje met blikwerk?«

»Ja baas,« zei Kees, »nou herinner ik me dat goed. Ik geloof dat ik op den weg neergevallen ben.«

»Zoo is het,« zeide Jochems. »Ik had je bijna overreden, doch mijn paarden bleven plotseling staan en toen vond ik je liggen onder de sneeuw en nam je mee naar mijn huis.«

»Gij zijt een goede baas, moge God u er voor zegenen.«

Vol verwondering hoorden boer Jochem en de zijnen dit laatste aan. Die knaap was beter opgevoed dan zij gedacht hadden.

»Ken je God?« vroeg de boer.

»Ja baas, Hij heeft den hemel en de aarde geschapen en Zijn Zoon gezonden om de menschen zalig te maken.«

»Wie heeft je dat verteld?«

»Moeder, baas,« antwoordde Kees met zachte stem.

»Leeft ze nog?«.

»Neen baas, ze is dood,« en een traan welde op in zijn oogen bij de gedachte dat zijn moeder nu niet meer bij hem was.

»Nu Kees, je moet vandaag maar hier in bed blijven, dan zal ik zien je vader te vinden, om hem een en ander mede te deelen. Mijn vrouw zal wel wat voor je gereed maken en de kinderen zullen je wel gezelschap willen houden.«

Dezen wilden niets liever en nadat Kees heerlijk gegeten en gedronken had, waren zij met hem in druk gesprek gewikkeld en vertelden hem van het ophanden zijnde Kersfeest en hoe heerlijk het op de Zondagschool was.

Intusschen was Jochems er op uit om den vader van Kees op te zoeken. Maar dat was een moeilijke taak. Waar was zoo'n bruin geschilderde kermiswagen te vinden? In den laatsten tijd was geen enkele kermiswagen voorbij getrokken; bij de overige landbouwers, die tamelijk ver van elkander woonden, informeerde Jochems daar óók naar, maar niemand kon hem inlichtingen verstrekken. Ongeveer drie uren was hij bezig geweest met naar den vader van Kees te zoeken, doch al zijn pogingen waren vruchteloos.

Tegen twaalf uur kwam hij thuis om mede te deelen, dat hij geen spoor gevonden had.

»Ik zal den burgemeester moeten waarschuwen, moeder, dan moet die maar maatregelen nemen; intusschen zullen we Kees maar zoolang hier moeten houden.«

Vrouw Jochems vond dat zeer goed en deelde Kees mede, dat z'n vader nog niet gekomen was en hij maar zoolang op de boerderij moest blijven, totdat zijn vader hem zou komen halen.

»Zijn vader hem komen halen.« Kees rilde bij die gedachte, want dan begon het zwervende leven weder van voren af aan. Gaarne wilde hij zijn vader helpen met het een of ander handwerk, maar een leven leiden zooals voorheen, stuitte hem tegen de borst.

Ook de pogingen van den burgemeester leden schipbreuk, zoodat het vermoeden voor de hand lag dat òf Kees een leugen verteld had, òf dat zijn vader maar was doorgetrokken zonder naar zijn zoontje om te zien. Baas Jochems wilde van het eerste vermoeden niets weten; daarvoor meende hij genoeg gegrondheid te hebben en besloot na overleg met zijn vrouw om den armen jongen bij zich te houden, al zou het nog zoo lang duren. Op geld behoeften beiden niet te zien, want God had hen ook rijkelijk met aardse goederen gezegend, en het scheen hun een verplichting toe om aan dezen armen knaap terug te betoonen wat God aan hen bewezen had.

Met dankbaarheid hoorde Kees de tijding aan, dat hij voorloopig op de boerderij mocht blijven. Heel erg verlangde hij niet terug naar zijn vader; daarbij had hij den boer en zijn vrouw hartelijk liefgekreken, meer nog dan hij ooit zijn vader had liefgehad, en ook met Jan en Suze was hij de beste maatjes geworden.

Zoo was de heerlijke Kerstdag aangebroken; aan verpleging had het Kees in geenen deele ontbroken; zelfs was hij zoozeer opgeknapt dat hij op den Kerstmorgen bij den brandenden haard aan tafel kon zitten.

En terwijl allen nu om de tafel geschaard zijn en

ook Krelis de knecht en Trijntje de meid hebben plaats genomen, begint boer Jochems nog eens te spreken over de heerlijke preek van den dominee en wijst hij allen op het gewichtige van dezen dag, omdat juist op dezen heerlijken Kerstdag met zooveel nadruk verkondigd wordt.... dat juist hierin de liefde des Heeren geopenbaard is geworden, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gezonden heeft.

»En nu moesten Jan en Suze eens een mooi lied voor ons zingen, dat zij op de Zondagsschool geleerd hebben; dan kan Kees dat misschien ook wel leeren medezingen. Heb je je viool bij de hand, Jan?»

»Ja vader,« antwoordde Jan en ging het instrument halen.

»Heeft u een viool, baas?« vroeg Kees met glinsterende oogen.

»Ja jongen, Jan begint er een beetje op te spelen. Kun jij ook vioolspelen?»

»Een beetje, baas,« zei Kees; »in den wagen ligt er een.«

»Wel heb ik,« riep Jochems verwonderd uit; »dan moet jij de kinderen begeleiden.«

»Wat zingen ze, baas?« vroeg Kees.

»Jongen, je bent nog slimmer dan ik dacht,« riep de boer lachende uit; doch misschien ken je die liederen wel: »Eere zij God«, en »Stille nacht«.

»O baas, dat zal wel gaan,« riep Kees opgetogen uit; »die speelde ik vroeger toen moeder nog leefde.«

»En waarom in den laatsten tijd niet meer?»

»Vader wilde het niet hebben,« zei Kees zacht.

»Zoo,« zeide Jochems en vroeg niet verder.

Onder deze gesprekken was Jan met zijn viool teruggekomen. Het was een zeer mooie, zooals Kees nog nooit gezien had.

»Jan,« zeide zijn vader, »jelui moeten die liederen eens zingen van »Eere zij God« en Stille nacht«, dan zal Kees spelen.«

»Kees?» vroeg Jan verwonderd en vroeg nogmaals :
 »Kees?» doch gaf meteen zijn viool aan hem over.

Deze pakte het instrument met glinsterende oogen aan ; nam den strijkstok uit Jan's handen, en begon de viool te bespelen. Na eenige oogenblikken hield hij op en zeide : »Die viool is niet zuiver gestemd,« en begon toen het instrument in den gewenschten toonaard te stemmen.

»Zoo is het goed,« zeide hij daarna en streek toen met welgevallen met den strijkstok over de viool heen.

Met open mond zat Jochems te luisteren, terwijl ook Jan met verwondering naar Kees keek. Zulk een fraaie melodie, als er nu uit die snaren kwam, had hij nimmer ten gehoor kunnen brengen. Eerst kwamen de tonen er klagend uit, daarna gingen zij over in zachte klanken als ware het een gebed, dat uit de viool voortkwam, langzamerhand begonnen ze te zwellen. Kees gaf met zijn oogen aan Jan en Suze een teeken, en krachtig en jubelend klonken de tonen door het vertrek ; terwijl Jan en Suze zongen :

Eere zij God in den hooge,
 Vrede op aarde,
 In de menschen een welbehagen.«

Wat hij op 't oogenblik het mooiste vond, het gezang zijner kinderen of het vioolspel van Kees, kon boer Jochems niet zeggen. Met open mond hadden hij en zijn vrouw, benevens de knecht en de meid zitten luisteren. De wangen van Kees begonnen te gloeien als vuur, nu hij in de gelegenheid was zijn vaardigheid in het vioolspelen te toonen.

»Wel jongen, waar heb jij dat geleerd?» vroeg de boer, toen het gezang uit was.

»Nergens baas, uit mijn eigen.«

Weer werd er gezongen en weer moest Kees begeleiden het heerlijke Kerstied :

»Stille nacht, heilige nacht.«

Ook bij dit lied toonde hij groote muziekkennis te bezitten, zoodat allen opgetogen waren over zijn voortreffelijke begeleiding.

»Nu Kees, nu moet je maar eens even rusten,« zeide vrouw Jochems; »drink je chocolademelk nu eerst maar uit, anders wordt ze nog koud.«

Kees liet zich, evena's de overigen, de heerlijke chocolade en krentenbollen wel smaken, doch toen een en ander in zijn maag verdwenen was, nam hij de viool weder op.

Jan en Suze hadden intusschen zachtjes met elkander een der Kerstliederen gezongen, doch zonder dat zij het wisten had Kees naar de melodie daarvan zitten luisteren en poogde hen op de viool te volgen. Dit ging natuurlijk wel niet zoo vlug als bij de vorige liederen, doch na eenige oogenblikken had hij de wijs toch »te pakken« en weldra klonk nu uit der kinderen mond dit Kerslied, dat den volgenden dag op de Zondagsschool gezongen zou worden :

Hoort, o hoort de kerkklok nooden,
't Is het feest van aller vorst !
Lof en eer zij Hem geboden ;
Juichen wij uit volle borst :

Hem zij d' eere, Hem den Heere,
Redder, Koning van 't heelal ;
Roem ons Hallel' en Hosanna
Met der eng'len lofgeschal.

Als een arme lag de Koning,
Aler vorsten Opperheer,
Afstand doend' van naam en kroning,
In een schaamle kribbe neer.

Feestklok, schal in luide galmen
Aller dank- en feestlied voort,
Zijn genade melde uw psalmen
Tot het verstgelegen oord.

Het lied was geëindigd en met eenige forsche slotklanken werd het besloten.

»Prachtig, prachtig,« riep boer Jochems uit en de overigen zeiden hetzelfde. Dat was een gezellig samen-zijn en vrouw Jochems meende dat zij hierdoor voor haar oppassing aan Kees door hem ruimschoots betaald werd.

»Ik moet toch zien, dat ik er met den schoolmeester eens over spreek,« zei Jochems 's middags bij zichzelf; »daar zit wat in dien jongen; hij moet zich verder bekwamen in de muziek en ik wil met plezier de onkosten daarvoor betalen, ten minste als hij hier blijft.«

Den volgenden dag was het voor Kees een groote feestdag; hij mocht mede naar de Kerstfeestviering. Zulk een feest had hij nog nooit bijgewoond en met aandacht zat hij te luisteren naar hetgeen er gesproken werd. En toen de kinderen weder een lied zongen, hief hij uit volle borst mede aan:

»Eere zij God in den hooge
Vrede op aarde,
In de menschen een welbehagen.«

HOOFDSTUK IV.

Er is blijdschap in den hemel.

Ongeveer een jaar is er voorbijgegaan. De winter met zijn koude en gure dagen maakte plaats voor de lieflijke lente, daarna kwam de heerlijke zomer, die op zijn beurt weer zijn plaats aan den herfst moest afstaan. Nog altijd vertoeft Kees op de boerderij van

boer Jochems en deze heeft tot heden nog geen spijt gevoeld hem ingenomen te hebben. Steeds was hij behulpzaam bij de werkzaamheden, die er op de boerderij verricht werden, en het was Kees een groot genoegen, dat hij instaat was zijn pleegouders te helpen zooveel hij kon.

Van Kees' vader was geen spoor gevonden, zoodat Jochems zijn belofte gestand deed, dat Kees bij hem mocht blijven.

Wij zouden den jongen zwerveling uit ons eerste hoofdstuk niet meer herkend hebben, zoo blozend en gezond zag hij er nu uit. Kees was zeer vlijtig in het leeren en maakte daardoor goede vorderingen, zoodat hij bijna even knap was als Jan, die ook heel aardig wist »te werken».

Toen Kees het eens waagde om tegen zijn pleegvader te zeggen dat het hem zooveel geld kostte, zeide Jochems lachend: »Daar moet je je maar niet druk over maken, hoor. God heeft mij zóó met aardsche goederen gezegend, dat dat kleine beetje geld er wel af kan.«

Tot twee dingen gevelde Kees zich bijzonder aangetrokken: tot het luisteren naar en zelf lezen van des Heeren Woord en het bespelen van zijn viool. Ja zeker, zijn viool.

Toen de meester van de school, waar hij met Jan en Suze iederen dag naar toe ging, verklaarde dat er bij Kees »wat in zat« wat de muziek betrof, en mededeelde dat hij hem iederen dag wel kosteloos een half uurtje les wilde geven, had baas Jochems op zekeren dag in de naburige stad een fraaie viool voor hem gekocht. Kees wist niet wát hij zag en de tranen kwamen hem van blijdschap in de oogen.

En wanneer, na volbrachte dagtaak, het gezin om de tafel geschaard was, haalde Kees zijn viool voor den dag en verkwikte allen met zijn heerlijke muziek.

Zoo waren er dagen, weken en maanden voorbijgegaan en nu was men weder aan het einde van den

herfst. De dagen werden weder korter en binnenkort stond de winter voor de deur.

Op de boerderij was al's in diepe rust. Evenals altijd had Kees ook nu weder gespeeld, Jan en Suze hadden daarbij gezongen en daarna had ieder zijn legerstede opgezocht.

Te middernacht werd Kees plotseling wakker, doordat hij beneden eenig gedruisch hoorde. Hij luisterde nog eens goed en hoorde duidelijk iemand heen en weer loopen. »Wie kan dat wezen?« dacht hij, »de baas toch niet? Ik zal hem even wekken.«

Fluks ging hij zijn bed uit en sloop onhoorbaar naar de kamer, waar de baas en zijn vrouw sliepen.

»Baas, baas,« fluisterde Kees, toen hij voor het bed stond.

Boer Jochems werd daardoor plotseling wakker en keek verwonderd in 't rond. Kees echter legde zijn vinger op zijn mond en fluisterde: »Baas, ik hoor beneden iemand loopen.«

In een ommezien was Jochems nu het bed uit, trok een broek aan en wekte tevens Krelis, den knecht. Na eenige oogenblikken trokken beiden onhoorbaar naar beneden; de baas had een brandende lantaarn bij zich en Krelis een flinken knuppel.

Toen zij beneden voor de deur der woonkamer stonden, hoorden zij duidelijk iemand heen en weer loopen.

»Een inbreker,« fluisterde Krelis en vatte zijn knuppel stevig beer. Met een ruk deed boer Jochems de deur open en, voordat hij één woord »kikken« kon, was de dief stevig door hem en zijn knecht vastgegrepen.

»Zoo mannetje,« zei Jochems, »wat wou je hier doen, wou je soms«

Hij kon den zin niet voleindigen, want plotseling klonk achter hem een kreet. Kees was den baas en den knecht gevolgd en toen hij een blik in de kamer wierp, herkende hij aanstonds den inbreker en met

een door merg en been dringenden kreet riep hij uit :
 »Vader !« en viel bewusteloos in de kamer neder.

Verschrikt keerde de booswicht zich om en stamelde :
 »Kees jij hier ?«

Ontsteld hoorde boer Jochems hem deze woorden uiten ; de langgezochte vader stond nu voor hem ; doch, welk een verschrikkelijke toestand : hij was een dief !

»Ongelukkige man,« zeide hij daarna, »hoe kan je toch zoo zondigen tegen den Heere God door bij je evenmensch in te breken en te stelen. Indien ik slechts één woord spreek, dan openen zich de gevangenisdeuren voor je ; maar nog meer, hoe kon je je eigen zoon zoo schandelijk mishandelen en hem aan zijn lot overlaten ?«

»Ik dacht, dat hij al dood was,« mompelde de dief.

»Zoo, dacht je dat !« riep Jochems toornig uit ; »hij zou van kou, honger en ellende omgekomen zijn, zoo God zich niet over hem ontfemd had. En zou je dat voor den eeuwigen Rechter kunnen verantwoorden ?«

Geen antwoord volgde op deze ernstige vraag ; als wezenloos staarde de booswicht op het gelaat van Kees, om wien hij zich ná zijn wegblijven in het geheel niet bekommerd en dien hij reeds lang doodgewaand had. Nu vindt hij hem gezond en wel terug en nog wel in het huis waar hij heeft ingebroken, zoodat ook zijn zoon getuige is van zijn nieuwe misdaad.

Intusschen was ook vrouw Jochems komen toelooopen en trachtte Kees bij te brengen. Na eenige oogenblikken sloeg hij de oogen op, keek zijn vader aan en snikte : »Vader, hoe kunt gij zoo iets doen ?«

Nog a'tijd werd deze door Jochems en Krelis stevig vastgehouden. Op ernstigen toon sprak de eerste tot hem : »Wanneer ik de politie waarschuw, dan zijt gij een gevangen man en openen zich de gevangenisdeuren voor je, waar je dan geruimen tijd zult vertoeven ; doch, terwille van Kees, van wien wij allen evenveel

houden, zal ik dat niet doen. Schandelijk heb je je vaderplichten verzaakt, waarvoor je eenmaal verantwoording zult moeten doen. Behalve dat ben je een inbreker geworden, die trachten wilde zich te verrijken met een andermans goed. Zooals ik reeds zei, terwille van Kees zal ik geen ruchtbaarheid aan deze misdaad geven en laat ik je nu los en kan je vrij heengaan. Doch wat ik je bidden mag, verlaat dien zondigen weg, die je voert tot het eeuwig verderf en keer als een berouwvol zondaar terug tot Hem, die je wil vergeven, indien je berouwvol tot Hem gaat. Je kunt nu vrij uitgaan waar je heen wilt, doch je begrijpt dat Kees hier blijft.

Jochems en Krelis hadden intusschen Kees' vader losgelaten. Geen woord kon deze uiten, toen hij bemerkte dat hij geen loon naar werken kreeg.

Plotseling vreeg Kees met tranen in de oogen : »Baas, mag vader vannacht bij me blijven?»

Geroerd keek Jochems zijn pleegzoon aan, toen hij zag dat Kees zijn vader toch nog eenige liefde toedroeg, niettegenstaande deze hem zoo schandelijk aan zijn lot had overgelaten. Daarom gaf hij ten antwoord : »Nu goed, je vader kan vannacht dan bij je blijven,« en zich tot dezen wendende, zeide hij : »Ga dan maar met Kees mede, dan kunnen we morgen verder spreken.«

Beschaamd sloeg de vader van Kees de oogen neder en volgde eenige oogenblikken later zijn zoon naar diens kamertje ; daar aangekomen zat hij geruimen tijd met het hoofd tusschen zijn handen zonder één woord te spreken. Plotseling hief hij het hoofd op en sprak : »Kees, kun je mij vergeven hetgeen ik je misdaan heb?»

»O vader,« snikte de knaap, »ik wil u gaarne vergeven, en doe dan zooals de baas zegt.«

»Hoe kom je zoo hier?» vroeg zijn vader.

Kees ging nu aan het vertellen hoe hij dien avond, uitgeput van vermoeienis en honger, op den weg was neergevallen, waar de boer hem gevonden had ; hoe

liefderijk hij verpleegd was geworden; dat hij sinds dien avond op de boerderij was gebleven en wat Jochems aan hem ten koste had gelegd.

Zwijgend had zijn vader alles aangehoord en rood van schaamte sloeg hij na Kees' mededeelingen de oogen neder bij de gedachte, dat een vreemde meer liefde aan den armen knaap betoond had dan zijn eigen vader. Beiden konden dien nacht geen oog dichtdoen en waren met elkander nog in gesprek toen de dag begon aan te breken.

Beneden werden reeds voetstappen vernomen; Krelis ging naar den stal om de paarden te voederen en Trijntje om de koeien te melken. Ook Kees ging naar beneden en liet zijn vader in het kamertje zitten, waar Jochems hem weldra opzocht en toen een ernstig gesprek met hem had. »Wat je ook misdreven mag hebben,« zeide hij onder meer, »moet je met God afdoen.«

»Zooals ik uit Kees' mededeelingen indertijd heb kunnen opmaken, was je vrouw iemand, die God vreesde en diende en Kees daarin opvoedde. En bij haar nagedachtenis zou ik je er toe willen dringen om dienzelfden weg te bewandelen, die leidt tot het eeuwige leven. Juist voor zondaars, hoe ver ze ook zijn afgedwaald, is de Heiland gekomen om hen zalig te maken van hun zonden. Keer daarom weder terug naar God, dien je zoo snood verlaten hebt en vraag Hem, of Hij je zonden wil vergeven in den naam van den Zoon Zijner eeuwige liefde.

Zwijgend had de ander dit alles aangehoord. Nog meer dan zooeven gevelde hij het nu, dat hij zwaar gezondigd had en, indien hij in de gevangenis was gekomen, zijn verdiende loon had gehad, en daarom mompelde hij: »Baas, indien gij wist« . . .

»Ik behoef niets te weten,« onderbrak Jochems hem; »doe zooals ik zeg, want al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren

zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.« Over het voorgevallene zullen wij het stilzwijgen bewaren en, indien je wilt, kun je voorloopig op de beenderij blijven om het een en ander te verrichten.«

Langzamerhand brachten de godvruchtige gesprekken van beer Jochems Van den Heuvel (want zoo heette de vader van Kees) tot ernstig nadenken. Het duurde schier nog geruimen tijd eer Van den Heuvel zich recht bewust was van zijn toestand. Doch toen op een Zondagmorgen de predikant in de vriendelijke dorpskerk met nadruk preekte over de woorden van Psalm 32 : »Welgelukzalig is hij, wiens overtrëding vergeven, wiens zonde bedekt is ; welgelukzalig is de mensch, dien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent en in wiens geest geen bedrog is,« toen begon de ijskorst van zijn hart te smelten en zag hij zijn diep ellendig leven, dat hij geleid had, in. Bezwijken moest hij onder den toorn des Heeren, doch Gode zij dank, dat Gods liefde ook over hem zich uitstreckte in de zending van Zijn Zoon, die met Zijn dierbaar bloed, eenmaal op Golgotha vergoten, hem van zijn zonden wil'e bevrijden.

En met tranen in de oogen en een ootmoedig harte stemde hij als een belijdenis mede in met het psalmgezag, door de gemeente nu aangeheven :

Verberg Uw oog van mijn bedreven kwaad,
 Waardocr mijn ziel gevoelt de diepste wonden ;
 Deg, delg toch uit mijn schuld en al mijn zonden,
 En spreek mij vrij van mijne gruweldaad.
 Herschep mijn hart, en reinig Gij, o Heer,
 Die vuile bron van al mijn wanbedrijven ;
 Vernieuw in mij een vasten geest, en leer
 Mij aan uw dienst oprecht verbonden blijven.

Met welk een blijdschap hoorde Jochems zijn schuldbelijdenis aan, toen allen uit de kerk gekomen waren.

Allen waren daarover zeer verheugd, niet het minst Kees, toen hij hoorde wat zijn vader mededeelde. Boer Jochems sprak daarna met volle overtuiging uit: »Niet alleen dat wij hierover verheugd zijn, doch ook in den hemel is er blijdschap, want de Heilige Schrift zegt ons: dat er alzoo blijdschap is in den hemel over één zondaar, die zich bekeert.«

Welk een vreugde, ook voor Kees. Hoe blijde was hij! Nu was hij niet meer bevreesd dat zijn vader hem slaan zou en vloeken zou doen hooren zooals hij vroeger deed; hij dankte God voor die groote weldaad, dat ook zijn vader nu den Heere zou dienen en in Jezus Christus als zijn Zaligmaker geloofde.

Toen boer Jochems zag dat Van den Heuvel een ander mensch wilde worden, deelde hij hem mede dat hij nu voorgoed met Kees op de boerderij mocht blijven. Met tranen in de oogen dankte Van den Heuvel hem voor al de zegeningen, die deze eerst aan Kees en daarna aan hemzelven had bewezen.

Welk een heerlijk Kerstfeest gingen allen nu tegemoet. En toen de eerste Kerstdag wederom aangebroken was, en klokgelui en snarenspeel de gemeente opwaarts riep naar het kerkgebouw, om daar wederom te hooren spreken van de liefde Gods, in de zending van Zijn Zoon geopenbaard, toen kon Van den Heuvel het bij ervaring belijden, »dat God alzoo lief de wereld heeft gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.«